

ROMATOLOJİK HASTALIKLARDA ANEMİYE YAKLAŞIM

26. BÖLÜM

Yalkın ÇALIK¹

Giriş

Romatizmal hastalıklar farklı klinik bulgular ile seyredabilen ve birçok organ ve sistemi etkileyen kronik inflamatuvar hastalıklar olarak bilinir. Romatizmal hastalıklar toplumda en sık prevalansı görülen hastalıklardandır (1). Romatizmal hastalıkların hedefinde daha çok kas-iskelet sistemi tutulumu (kas, tendon, bağ doku ve eklem) olmaktadır. Romatizmal hastalıklar kişinin genetik ve çevresel faktörleri zemininde gelişen otoimmün olayların yol açtığı kronik inflamasyona neden olur (2). Bu inflamasyon çeşitli klinik bulgu ve laboratuvar parametrelerinde bozukluklar oluşturur (1,2). Romatizmal hastalıkların genel sınıflaması **Tablo-1' de** gösterilmiştir.

¹ Uzm. Dr., Bolu İzzet Baysal Eğitim ve Araştırma Hastanesi, yclk04@gmail.com

Yeni Ortaya Çıkan Tedaviler

Yeni tedavi stratejileri, hepcidin biyolojik aktivitesini inhibe ederek, makro-fajlarda demir tutulmasını tersine çevirmeyi amaçlamaktadır. Kemik morfojenetik proteini ile indüklenen hepsidin sentezini inhibe eden dorsomorfin analogu LDN - 193189, dalağın demirini harekete geçirebildi ve enflamatuar bir fare modelinde ve kronik artrit nedeniyle anemili sıçanlarda dolaşan demir seviyelerini arttırdı (12).

Terapötik Son Noktalar ve Hastalık Modifikasyonu

Anemik hastaları tedavi etmenin temel amacı yaşam kalitelerini arttırmak, yorgunluk ve anemi ile ilişkili morbiditeyi azaltmaktır. RA 'lı hastalarda aneminin tedavisi, başka bir yerde özetlendiği gibi hastalıkla ilgili çeşitli semptomları (yorgunluk, fiziksel aktivite, eklemlerin şişmesi gibi) iyileştirebilir (11). Örnek olarak, demir eksikliği vakalarında EUA ve demir ile anti-anemik tedavi, standart bir immünyüpresif tedavide RA hastalarında şişmiş eklemlerde belirgin bir azalma ile sonuçlandı ve anemi tedavisinin kesilmesinden sonra faydalı etki kısmen kayboldu (12).

Sonuç

Anemi, sistemik romatizmal hastalıkları olan hastalarda yaygındır ve varlığı hastanın fiziksel aktivitesini, morbiditesini olumsuz etkiler ve ayrıca alta yatan inflammatuar hastalığın semptomlarının şiddetini de şiddetlendirebilir. Hastaların çoğunda kronik hastalık anemisi olmasına rağmen, diğer bazı faktörler ve mekanizmalar bu klinik olarak ilgili sendromun patogeneze katkıda bulunabilir. Bu nedenle, anemisi devam eden hastaların dikkatli ve tekrarlanan klinik ve laboratuvar değerlendirmesi zorunludur. Bu bulgu, anemi için yeni tedavi stratejileri sağlar. Anemi için yeni terapiler de bağışıklık fonksiyonunu etkilediğinden, bu tedaviler ayrıca enflamatuar yanıtı azaltabilir ve semptomları iyileştirebilir, ancak şimdiye kadar tam olarak anlaşılmayan ve açıklanmayan potansiyel olarak olumsuz etkilere neden olabilir.

KAYNAKÇA

1. Gediz F, Kobak Ş. Romatolojik hastalıklarda hematolojik bulgular. *Turkiye Klinikleri J Rheumatol-Special Topics*, 2016;9(2):64-72.
2. Weiss G, Ganz T, Goodnough LT. Anemia of inflammation. *Blood*, 2019;133(1):40-50.
3. Weiss G, Schett G. Anaemia in inflammatory rheumatic diseases. *Nat. Rev. Rheumatol*, 2013;9:205-215.

4. Tomas Ganz. Anemia of Inflammation. *N Engl J Med*, 2019;381:1148-57.
5. Jansen V. Diagnosis of anemia—A synoptic overview and practical approach. *Transfusion and Apherensis Science*,2019;58:375-85.
6. Nikolopoulos D, Adamichou C,Bertsias G. Suspected systemic rheumatic in patients presenting with cytopenias. *Best Practice&Research Clinical Rheumatology*,2019;33:101425:1-15.
7. Robert T. Means Jr.(2018). The Anemia of Inflammation/Chronic Disease and the Unexplained Anemia of the Elderly. Robert T. Means Jr (Ed.), *Anemia in the Young and Old: Diagnosis and Management içinde* (s.157-167) USA: Springer
8. Madu AJ, Ughasoro MD. Anaemia of Chronic Disease: An In-Depth Review. *Med Princ Pract*, 2017;26:1–9.
9. Nairz M, Theur I, Wolf D, et al. Iron deficiency or anemia of inflammation?. *Wien Med Wochenschr*, 2016;166:411–423.
10. Ilene Weitz.(2018). Immune-Mediated Hemolytic Anemia. Robert T. Means Jr (Ed.), *Anemia in the Young and Old: Diagnosis and Management içinde* (s.137-147) USA: Springer
11. Charles Masson. Rheumatoid anemia. *Joint Bone Spine*,2011;78:131-137.
12. Adamson JW.(2007). The Anemia of Chronic Inflammation. Lodovico Balducci, William B. Ershler, John M. Bennett (Eds), *Anemia in elderly içinde* (s.51-61) New York: Springer